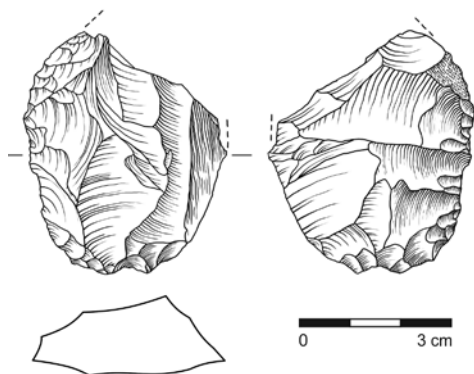

Literatura

- Oliva, M. 1981: The Acheulian Finds from Karolín (Moravia). *Anthropologie. International Journal of Human Diversity and Evolution* XIX, 27–32.
- Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.
- Oliva, M. 2006: Levalloiská technika ve středním paleolitu Moravy. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* XCI(1–2), 29–49.
- Valoch, K. 2004: Příspěvek k otázce bifasů v paleolitu východní Moravy. *Archeologické rozhledy* LVI(2), 343–347. Dostupné také z: <https://lurl.cz/jut72>.

Obr. 14. Karolín. Báze artefaktu. Kresba T. Janků.

Fig. 14. Karolín. The proximal part of an artefact. Drawing by T. Janků.

Summary

A perfect leaf point with a rounded base (Fig. 13) made of Troubky-Zdislavice-type chert and a broken thin bifacial artefact were found at the Karolín I site (Kroměříž District). The second piece is made of the radiolarite of Szentgál-type (Fig. 14). Both tools represent the older bifacial component of local finds that are characterised by prevailing radiolarite debitage with burins of Epi-Aurignacien character. The radiolarites of the dominating occupation phase (contrary to bifacial artefacts) are not rounded and patinated.

Martin Oliva

Klobouky u Brna (okr. Břeclav)

„Hradisko“.

Aurignacien. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u náleze.

Lokalizace: WGS-84: 48.9929228N, 16.8503894E

Lokalita se měla podle J. Skutila (1939) nacházet někde na návrší západně od Klobouk po obou stranách cesty od kaple do Divák. K přesnější lokalizaci přispěl roku 2019 P. Šmácho nálezem čepelového škrabadla u rohu lesa na východním svahu asi 150 m východně od kóty 320,1 (Oliva 2020).

Autor tohoto příspěvku navštěvoval zdejší okolí mezi roky 2013 a 2020. Průběžná prospekte odhalila dvě koncentrace s paleolitickými nálezy. První z nich (Klobouky u Brna Ia), popsaná M. Olivou, leží na hraně návrší, východně od kóty 320,1. Táhne se zhruba západovýchodním směrem od rohu lesa. Na této lokalitě se nálezy mísí s nálezy štípané a broušené industrie z neolitického období. Soubor, který zde byl získán, je celkem chudý: poskytl úlomky a úštěpy převážně z rohovce typu Krumlovský les.

Druhá koncentrace (Klobouky u Brna Ib) se nalézá asi v půli svahu pod první koncentrací směrem ke kapli na poměrně příkřem svahu, v nadmořské výšce přibližně 300 m. Soubor štípané industrie zde získaný čítá 18 kusů. Surovinově je poměrně bohatý: nejpočetnější je kvalitní eratický silicit (8 ks), rohovec typu Krumlovský les (4 ks), rohovec typu Troubky (2 ks), rohovec typu Boršice (1 ks), rohovec typu Stránská skála (1 ks), zcela čirý křišťál (1 ks) a dva artefakty byly přepálené (určení surovin provedl A. Přichystal).

Z typologického hlediska se v souboru nachází: masivní bifaciální drasadlo (případně připravené jádro – určení P. Škrdla), vytěžené diskovité jádro, škrabadlo kombinované s hranovým rydlem, netypické vyčnělé škrabadlo podobné škrabadlu typu Lhotka (určení M. Oliva), odštěpovač, dva retušované úlomky (vše eratický silicit). Nástroj z rohovce typu Troubky je částečně plošně retušované hrotité drasadlo s ulomenou špičkou. Dále je v souboru druhý masivní odštěpovač z křišťálu (určení M. Oliva), masivní úštěp z rohovce typu Krumlovský les, dvě jádra (rohovec typu Krumlovský les a rohovec typu Boršice), jeden retušovaný úštěp a zbytek jsou úlomky.

V kolekci z koncentrace Klobouky u Brna Ib se mísí prvky aurignacienu s drasadly, což uvádí M. Oliva jako typické pro tento region (Oliva, 2016, 2020).

Literatura

- Oliva, M. 2016: *Encyklopedie paleolitu a mezolitu českých zemí*. Brno: Moravské zemské muzeum.
- Oliva, M. 2020: Klobouky u Brna (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 61(1), 134.
- Skutil, J. 1939: *Pravěké nálezy na Kloboucku*. Klobouky u Brna: Městské museum.

Summary

A new site with a concentration of patinated artefacts was found in 2013 in Klobouky u Brna (Břeclav District) and has been systematically surveyed since then. The Klobouky u Brna Ib site in 'Hradisko' field yielded 18 artefacts in total. Their material spectrum was wide (six types of silicites: flint, Krumlovský les-type chert, Troubky-type chert, Boršice-type chert, Stránská skála-type chert and quartz). Among the collected artefacts were Aurignacien types together with sidescrapers – this assemblage is typical for the region.

Jan Krása

Křenovice (k. ú. Křenovice u Kojetína, okr. Přerov)

„Hradisko“.

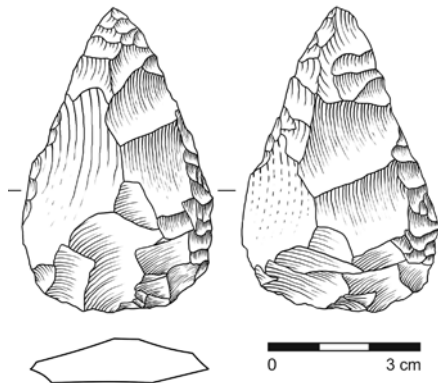
Moustérien. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u náleze.

Lokalizace: S-JTSK: -547400, -1151600

Na severním výběžku do nivy říčky Hané z plošiny okolo kót 255 a 265 v nadmořské výšce přibližně 232 m, asi 1,5 km od středu obce, se rozkládá hradisko, osídlené především ve starší době železné (Knies 1894; Čížmář 2004, 157–158). Kroměřížský sběratel J. Vokáč na jeho ploše roku 2017 vyzdvihl trojúhelníkovitý moustérienský hrot (obr. 15) s výraznou pravostrannou retuší, zasahující do plochy, zatímco část opozitní hrany zůstala bez retuše. Na ventrální straně jsou patrné pouze dva malé negativy, odstraňující bulbus. Výrazný artefakt středopaleolitického typu je vyroben ze světle okrového drahanského křemence. Čepelové škrabadlo z radiolaritu je patrně mladší.

Literatura

Čižmář, M. 2004: *Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri.
 Knies, J. 1894: Předhistorické nálezy v Křenovicích a okolí. *Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci* XI, 1–12.

Obr. 15. Křenovice. Moustérianský hrot. Kresba T. Janků.
Fig. 15. Křenovice. A Mousterian point. Drawing by T. Janků.

Summary

A Mousterian point (Fig. 15) made of the Drahaný-type quartzite was found (together with a radiolarite blade endscraper) in Křenovice (Přerov District) in ‘Hradisko’ field above the River Haná.

Martin Oliva

Kupařovice (okr. Brno-venkov)

„Ve Vrbách“; Kupařovice I.

Aurignacien. Dílenský areál. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos, 3 ks dočasně u nálezu.

Lokalizace: WGS-84: 49.0440031N, 16.4795344E

V letech 2016–2021 vyzdvihl P. Šmacho na známé paleolitické lokalitě Kupařovice I vyšší stovky kusů paleolitické štípané industrie. Tuto na nálezy (nikoli však na formalizované nástroje) velmi bohatou lokalitu, nacházející se pro aurignacien naprosto netypicky v údolní nivě, objevili začátkem 60. let žáci učitele O. Svobody (Valoch et al. 1985; Oliva 1987). Zdeňka Nerudová z ní uvádí podchycených 7.279 ks štípané industrie (Nerudová 2008).

Většinu nových nálezů tvoří neretušované polotovary a výrobní odpad, nadto jsou artefakty často značně poškozeny otěrem, k čemuž asi docházelo při povodních. Na větším množství artefaktů je vysrážen sinter, zejména na nálezech z podzimu 2019 a jara 2020, neboť po tzv. „myším roce“ se místní zemědělci jali radikálně hubit přemnožené hlodavce orbou tak hlubokou, že na mnoha místech byla vyorána i podložní spraš. Z nových nálezů stojí za vyobrazení veliké zasintované jádro z rohovce typu Krumlovský les, čepelové škrabadlo a větší zlomek retušované čepele (obr. 16).

Literatura

Nerudová Z. 2008: Sídlní strategie v oblasti Krumlovského lesa ve starší době kamenné. *Památky archeologické* XCIX, 5–34. Dostupné také z: <https://lurl.cz/Jut7N>.
 Oliva, M. 1987: *Aurignacien na Moravě*. Studie Muzea Kroměřížska '87. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.

Valoch, K., Oliva, M., Havlíček, P., Karásek, J., Pelíšek, J., Smolíková, L. 1985: Das Frühaurignacien von Vedrovice II und Kupařovice I in Südmähren. *Anthropozoikum* N. S. 16, 107–203.

Obr. 16. Kupařovice. Výběr artefaktů – velké jádro, zlomek retušované čepele a škrabadlo. Kresba P. Šmacho.
Fig. 16. Kupařovice. Selected artefacts – a large core, a fragment of the retouched blade, and an endscraper. Drawing by P. Šmacho.

Summary

A larger collection of Paleolithic chipped industry (Fig. 16) was recovered at Kupařovice (Brno-Country District) in ‘Ve Vrbách’ field (Kupařovice I site).

Petr Šmacho

Letonice (okr. Vyškov)

„Větrník“.

Mladý paleolit, szeletien. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos, inv. č. 20000–20052.

Lokalizace: S-JTSK: -570900, -1163400

Z uvedeného výrazného návrší s kótou 394 v severovýchodním výběžku katastru Letovice, a to z vlastního okolí kóty a z pole severně od ní (Mazálek 1960, 47), pochází paleolitická (a početnější neolitická či eneolitická) štípaná industrie, uváděná dosud jako lokalita Bohaté Málkovic (ve skutečnosti může k severovýchodu přesahovat na katastr Kučerova). K lokalitě se vrací autor zprávy proto, že dva ze tří retušovaných nástrojů byly nyní do Moravského zemského muzea spolu s malou kolekcí M. Mazálka předány z Národního muzea. Tvoří je malý, dole přerážený listovitý hrot (obr. 17: 1), přímé drasadlo (obr. 17: 2, obé z jurských rohovců) a ploché rydlo na vklesle retušovaném pazourkovém ústěpu. Průvodní industrii tvoří dvě čepele, tři ústěpy, šet jádrovitých zlomků a deset odštěpků a zlomků, vše z různých silicitů včetně radiolaritu a pazourku. Je zajímavé, že na jedné slabě patinované čepeli (zde nezapočítané) je patrný srpový lesk. Nálezy zřejmě patří různým kulturám, z nichž jako nejvýraznější se jeví prvky szeletien (drasadlo a listovitý hrot), který v regionu prozatím chybí.